

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТО ШЕСТДЕСЕТ И ТРЕТО ЗАСЕДАНИЕ
София, понеделник, 24 юни 1991 г.
(Открито в 15 ч. и 15 м.)

Председателствували: председателят Николай Тодоров
и заместник-председателите Иван Глушков и Гиньо Ганев,

Секретари: Иван Хараламбиев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звъни): Уважаеми народни
представители, имаме необходимия кворум. Заседанието се открива.

Проектът за дневен ред ви е раздаден.

1. Първо четене на законопроекта за образуване и прео-
бразуване на еднолични търговски дружества с държавно имуще-
ство.

2. Първо четене на законопроекта за изменение и допъл-
нение на Закона за държавните такси.

3. Първо четене на законопроекта за изменение и допъл-
нение на Указа за търговското корабоплаване на Народна република
България.

4. Първо четене на законопроекта за опазване на окол-
ната среда.

Изхождаме от някои съображения, крайно необходими за-
конопроекти да бъдат предвижени. Има ли предложения? Господин
Корнезов имате думата.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председател, предлагам в днев-
ния ред да се включи и продължаване разглеждането на второ чете-
не и проекта за Конституция. (Ръкопляскания) Днес, Комисията
за изработване проект за Конституцията разглежда въпросите и

РД/ЛА

15.1

ИВАН НЕВРОКОПСКИ: Аз смятам, че това, което предлагам, е много важно, като се има предвид, че в селата царят истински стопански хаос. И ако това нещо не се предприеме, ние няма да стоим тук. Трябва да бъде ясно на всички. Такъв закон не може да се прилага.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пристъпваме към точка първа от дневния ред.

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ПРОЕКТА ЗА КОНСТИТУЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Думата има господин Гиньо Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Днес докладчик на Конституционната комисия е господин Корнезов. Продължаваме от чл. 135 нататък.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господа народни представители! Предстои ни да разгледаме най-трудната, бих казал и най-деликатна част от структурата и организацията на съдебната власт. Ние гласувахме няколко текста, приехме принципът, целта е ясна - независима, самостоятелна съдебна власт. Длъжен съм тук да съобща, че днес Конституционната комисия заседава в продължение на почти четири часа. Присъствуваха представители на всички политически сили, присъствуваха също така главният прокурор, председателя на Върховния съд, представители на Министерството на правосъдието, Главно следствено управление и други ведомства от тази сфера.

Предстои ни да разгледаме чл. 135, който трябва сега да докладваме, да да решим да го приемем ли или не. Но позволете ми само две думи преди това. Чл. 135 има предвид структурата и баланса между отделните власти. Конституционната комисия след своето заседание и във връзка с направените предложения и на народни представители стигна до извода - до нова редакция на член 135. Позволете ми сега да прочета, така както е представен пред вас в проекта, да чуем предложенията и тогава да обобщим предложенията, направени от народните представители и новата редакция, която ви се предлага от Конституционната комисия.

НЧ/МТ

17.1

По предлагания проект: "чл. 135, ал. 1. към всички общи съдилища има прокурори, а към съдилищата, които разглеждат наказателни дела като първа инстанция и съдии-следователи.

Ал. 2. към Върховния касационен съд е главният прокурор, който осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори"

Моля, да бъдат прочетени предложенията по чл. 135.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да чуем предложенията от секретаря.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ИВАН ХАРАЛАМБИЕВ: Предложения от група народни представители от парламентарната група на Българската социалистическа партия. Сегашният чл. 135 да отпадне. Нов член 135 "Прокуратурата следи спазването на законността, като привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпление и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер. Упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки. Предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове. В предвидените от закона случаи участва в граждански и административни дела". Това е предложение за нов текст на чл. 135.

Предложение от Спас Мулетаров - чл. 135, ал. 1 "Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата".

Ал. 2. "Главният прокурор осъществява надзор за законност и ръководство върху дейността на всички прокурори".

Ал. 3. "Към съдебната система се назначават и следователите" или "следователите са към съдебната система".

Предложение от Росен Хубенов - чл. 135, ал. 2 (нова редакция) "При осъществяването на дейността си съдиите, прокурорите и следователите са независими един от друг".

Вариант на чл. 135 "При осъществяването на своята дейност прокурорите и следователите са независими от съда".

Предложение на Любен Грозданов - чл. 135, ал. 1 "Съдилищата, прокуратурата и следствието са самостоятелни структури в системата на съдебната власт. Устройството и функциите им се уреждат със закон".

Предложение от Иван Първанов - чл. 135 да се измени, като предлага нова ал. 1.

Алинея 1. "Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата".

Нова Алинея 2. "Висшестоящия прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство по отношение на другите прокурори".

Предложение на Димитър Арнаудов - чл. 135 да отпадне.

Друго предложение на Иван Първанов - във всички текстове след чл. 135 наименованието "съдия-следовател" да се замени със "следовател".

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ако ми позволите да кажа становището на Конституционната комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За процедурно предложение думата има господин Мулетаров.

СПАС МУЛЕНТАРОВ: Поради това, че предложенията по този текст са многобройни и в тях трудно може да се ориентират по-значителната част от народните представители, тъй като те не разполагат с отделните писмени предложения, и поради това, че днес комисията, както посочи господин Корнезов за Конституцията, най-подробно разгледа тези предложения, за да улесним нашата работа, аз предлагам: комисията да предложи своето, оформено становище и тогава да обсъждаме проекта на Конституционната комисия. Иначе ще стане един лабиринт.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Точно това беше и идеята на господин Корнезов, мисля.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Днес, още веднъж повтарям, Конституционната комисия обсъди и ви предлага нов текст на чл. 135, респективно чл. 136а. Идеята - съдебната власт се състои от съдилищата, прокуратурата и следствието, като прокуратурата и следствието са съставна, неразделна част от органите на съдебната власт. И ви предлагаме следния текст, като имаме предвид и предложенията, които са направени от народните представители.

"чл. 135, ал. 1. Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата.

Ал. 2. Главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори.

Но в ТЗ е Чл. 136а (за мястото на следствието, за да се види структурата) Следствените органи са в системата на съдебната власт. Те осъществяват предварителното производство по наказателни дела.

С други думи, даваме както самостоятелното място, така и основната тяхна функция.

Ако няма други предложения, господин председателю, моля да преминем към гласуване на чл. 135, ал. 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата иска господин Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Господа, направеното предложение от Конституционната комисия мен лично напълно ме удовлетворява, подкрепям го и ви призовавам да гласуваме. (Частични ръкопляскания)

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Искам да кажа, че господин Първанов ни помогна в тази редакция, тя е с почти същия текст, който предл. ^{всички} той. И така чл. 135, ал. 1: "Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата."

Моля, господин председателстващ, да подложите на гласуване ал. 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме текста на ал. 1 на чл. 135. Гласувайте, господа.

От 257 гласували - 255 за, 2 против, нито един въздържал се. Ал. 1 на чл. 135 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ал. 2 на чл. 135: "Главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори." Моля да се гласува ал. 2 на чл. 135.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме текста на ал. 2. Гласувайте, моля.

От 249 гласували - 246 за, 1 против, 2 въздържали се. Ал. 2 на чл. 135 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 136: "Прокуратурата следи за спазване на законността като:

1. Привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпление и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер;
2. Упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки;
3. Предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове;
4. В предвидените от закона случаи участва в граждански и административни дела."

Господин председателстваващ, всъщност беше прочетено предложение на група народни представители от парламентарната група на ^{България следващата година} по чл. 135, но по същество то се отнасяше до чл. 136. Ние също обсъдихме това направено предложение в Конституционната комисия, няма други предложения, но смятаме, че предлаганият текст от Конституционната комисия е по-точен, по-прецизен и той дава основните направления в дейността на прокуратурата и предлагаме да се гласува чл. 136 така, както е предложен на народните представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли народни представители, които искат да вземат отношение по чл. 136? (От залата му отговарят: "Няма.") Няма.

Моля Ви да прочетете още веднъж целия член, господин Корнезов, да гласуваме всички алинеи наведнъж.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Всъщност, алинеята е една с четири точки.

И така: "Чл. 136. Прокуратурата следи за спазване на законността, като:

1. Привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпление и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер;
 2. Упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки;
 3. Предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове;
- и в предвидените от закона случаи участва в граждански и административни дела."

Моля, господин председателстваващ да се гласува чл. 136.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме този текст на чл. 136 с четирите точки. Гласувайте, господа.

Гласували 252 народни представители, 248 - за, 3 - против, 1 - въздържал се. Текстът на чл. 136 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "чл. 136а. Следствените органи са в системата на съдебната власт. Те осъществяват предварителното производство по наказателни дела." Моля да се гласува, ако няма други предложения по тази редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Някакви забележки, допълнения към тази редакция на чл. 136а? Няма. Гласуваме така предложението текст на чл. 136а. Гласувайте, господа.

От 246 гласували ^{и дават притока на гласовете} 241 - за, нито един против, 5 - въздържали се. Текстът на чл. 136а се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Преминваме към чл. 137 и преди да го прочета, колеги, искам да заостря вашето внимание, че днес при обсъждането не можахме да стигнем до едно единствено становище и затова чл. 137 в някои от пунктовете му ще бъде с варианти.

И така, предлаганият текст: ^{чл. 137. Ал. 1.} "Съдиите, прокурорите и съдии-следователите се назначават от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет.

Ал. 2. Повишението, преместването и освобождаването от длъжност се извършва от Висшия съдебен съвет по предложение на министъра на правосъдието - за съдиите и съдии-следователите, а за прокурорите - по предложение на Главния прокурор.

Ал. 3. Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главния прокурор се назначават и освобождават от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет.

Ал. 4. Съдиите, прокурорите и съдий-следователите са несменяеми до навършване на пенсионна възраст. Те се освобождават от длъжност и при подаване на оставка, при влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода за умишлено престъпление, както и при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от една година.

Ал. 5. Младшите съдии, прокурори и съдии-следователи се назначават за определен срок."

Моля да бъдат прочетени направените предложения по чл. 137.
 ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да чуем писмените
 предложения.

ИВАН ХАРАЛАМБИЕВ: Любен Грозданов: чл. 137, ал. 1 да
 отпадне. Ал. 2 да започне с: "Назначаването, повишаването..."
 и т.н. - по текста.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Чл. 137, ал. 1 (второ): Президентът
 няма право да отклони повторно направеното предложение от Висшия
 съдебен съвет за назначаване на съдии, прокурори и следователи.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Чл. 137 да се измени: "Съдиите, прокуро-
 рите и следователите се назначават, повишават, преместват и
 освобождават от длъжност от президента на Републиката по предложе-
 ние на Висшия съдебен съвет.

Ал. 2 да се заличи.

Ал. 3, 4 и 5 да станат съответно 2, 3 и 4.

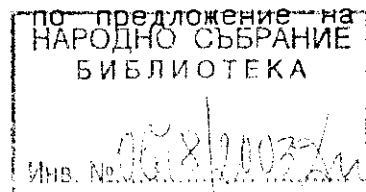
СПАС МУЛЕТАРОВ: Чл. 137 да придобие следното съдържание:
 "Ал. 1. Съдиите, прокурорите и съдий-следователите се назначават,
 повишават, преместват и освобождават от длъжност от Висшия съдебен
 съвет по предложение на министъра на правосъдието за съдиите и
 следователите, а за прокурорите - от главния прокурор.

Ал. 2. Председателят на Върховния касационен съд,
 председателят на Върховния административен съд и главния прокурор
 се избират от Народното събрание по предложение на президента
 за срок от 5 години."

Ал. 4 и 5 да станат съответно 3 и 4.

ИВАН ДРАШКОВ: Чл. 137, ал. 2 да придобие следния вид:
 "Повишаването, преместването и освобождаването от длъжност)
 се извършва от Висшия съдебен съвет - за съдиите и съдий-следователите,
 а за прокурорите - по предложение от главния прокурор."

ЙОРДАН АНДРЕЕВ: чл. 137, ал. 3 - нова редакция: "Предсе-
 дателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния
 административен съд и главния прокурор на Републиката се избират
 и освобождават от Народното събрание по предложение на Висшия
 съдебен съвет."

Предложение от група народни представители от парламентарната група на Българската социалистическа партия: нов чл. 137, ал. 1: "Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главния прокурор се избират от Народното събрание по предложение на Висшия съдебен съвет.

Ал. 2. Избирането, повишаването, преместването и освобождаването от длъжност на съдиите и съдия-следователите се извършва от Висшия съдебен съвет по предложение на: министъра на правосъдието (за районните съдии), председателя на съответния Окръжен съд (за окръжните съдии), председателя на съответния апелативен съд (за съдиите от апелативните съдилища), председателя на Върховния касационен съд и председателя на Върховния административен съд (за съдиите в съответния Върховен съд).

Ал. 3. Избирането, повишаването, преместването и освобождаването от длъжност на прокурорите се извършва от Висшия съдебен съвет по предложение на главния прокурор.

Ал. 4. Съдиите, прокурорите и съдия-следователите са неменяеми до навършване на пенсионна възраст. Те се освобождават от длъжност и при подаване на оставка, при влизането в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода за умишлено престъпление, както и при трайна фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си за повече от една година.

Ал. 5. Младшите съдии, прокурорите и съдия-следователите се назначават за определен срок."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО НА ДЪЖНИ ГЛУШКОВ: ама думата господин

Любен Корнезов - ат името на комисията .

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: ...: Ако позволите съвсем накратко да докладвам становището на Комисията за изработване на проект за Конституция на България по направените предложения.

Висшият съдебен съвет е един нов орган, който всъщност ще решава всички кадрови въпроси на съдебната магистратура, това е от една страна. От друга страна, трябва да правим разлика между съдиите, прокурорите, следователите, практикуващите юристи в съдебната магистратура на съдебната власт, които се предлагат да бъдат назначавани от Висшия съдебен съвет и втората група въпроси - ръководителите на тези ведомства, а именно председателят на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и Главният прокурор да бъдат съответно (два са вариантите: назначавани от президента по предложение на Висшия съдебен съвет или да бъдат избирани от Народното събрание).

И след като анализирахме тези предложения, Комисията за изработване проект за Конституция на България предлага:

"Чл. 137. Ал.1. Съдиите, прокурорите и следователите се назначават, повишават, преместват и освобождават от длъжност от Висшия съдебен съвет.

Ал.2. Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главният прокурор се назначават и освобождават от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет. При повторно предложение президентът не може да откаже назначаването. Те не могат да бъдат преизбирани."

По този текст на ал. 2 има и друго разбиране, което трябва да ви докладвам, тъй като не можахме да стигнем до едно единствено становище:

"Ал. 2. Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главният прокурор се избират от Народното събрание за срок от 5 години. Те не могат да бъдат преизбирани."

Другите алинеи са по текста.

Но искам да обърна внимание на колегите, че единодушно Комисията за изработване на проект за Конституция смята, че

председател на Висшия съдебен съвет следва да бъде президентът, той е председател, но няма право на глас, не участва в гласуването. В гласуването участват само членовете, които ще бъдат на брой 25, ако се приеме, и то с тайно гласуване.

Това е становището на Комисията за изработване на проект за Конституция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Имате думата, колеги, по предложението на Комисията за изработване на проект за Конституция по чл. 137.

Има думата господин Йосиф Петров.

ЙОСИФ ПЕТРОВ: Благодаря, господин председателю. Уважаеми дами и господа народни представители, аз не съм юрист и няма да говоря по същността на нещата. Само езиково искам да направя малка бележка. Говори се за съдии и съдия-следователи. Съдията е съдия, защото съди и отсъжда, а следователят не съди и не отсъжда, а само събира доказателства, които представя на съдията. Затова не бива да има съдия-следовател, а само следовател.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря. Има думата господин Кукуров.

ЙОРДАН КУКУРОВ: Искам с всички вас да споделя голямата си тревога от отговорността, която поемаме, когато работим върху тази Конституция. Може наглед някоя невинна дума или набързо гласуван текст ей-така да отmine, а утре да се окаже фатална за живота на цялото ни общество и може би за дълго време.

Аз се спирам върху един проблем – за несменяемостта на съдиите. Този въпрос може да бъде разгледан, мотивиран и отстояван от две различни позиции. С оглед една обективност, трайност и перфектност на съдебните актове, съдиите не трябва да бъдат сменяеми, да не бъдат зависими от сменянето на режими, ако щете, най-силното, от промяна на правителство, от промяна на големи и малки. Да бъдат независими, за да може законите да се прилагат еднакво за всички граждани. Това е тезата, която може да се застъпи за несменяемост на съдиите.

Посочват се случаите, когато са съдени, когато са се разболели и пр.

Но представете си какъв затворен кръг би представлявал, нещо като Светия синод. Но там хората са вече на друга възраст. А тук за съдиите, да застане един човек, да бъде явно непригоден за работата си и да е защитен от един конституционен текст, да не бъде заменян. Ако от 100 дела реши само 20% правилно, а другите ги реши неправилно, кажете ми, има ли възможност да бъде подменен този съдия, като съществува този текст?

ГЛАСОВЕ: Има, ал. 4!

ЙОРДАН КУКУРОВ: Да, ал. 4 не дава тази възможност. Точно тя.

Освен това, какво можете да направите, ако един и същ човек, така както е безпристрастен, деполитизиран и пр., но само външно е деполитизиран и застане на това място с цялата му отговорност, няма ли да смути цяла една система от другия съд догоре?

Освен това представете си, сегга има нови закони, тънки за разбиране и приложение, какъвто е Търговският закон, спорове ще възникнат във връзка с тези дружества, с тези икономически проблеми. Така или иначе, макар че всички хора са завършили Правния институт, Юридическия факултет, добили са правоспособност и ще съдистват.

Но трябва да ви кажа, че приложението на законите е нещо като музиката, някои ще свирят ^{прекато} това, което е нотирано, но други ще го изпълнят виртуозно. Но тогава, когато са застанали като обикновени занаятчии, които могат да прочитат закона. Но когато има тънки проблеми за разрешение и има подготвени кадри, които ще ги заместят, кажете ми може ли тази неподвижност, това блато на най-отговорното място в нашата държава и институции, може ли да съществува? Смятам, без да пренебрегвам онези доводи, които изказах най-напред, че са по-силни доводите, които съществуват, да няма такава абсолютна норма за несменяемост. Иначе това ще бъде най-закостенялата институция, която трябва да бъде най-гъвкава и годна.

По мое разбиране и твърдо убеждение, след дълго размишление, смятам че трябва да съществува и следното условие:

да могат да бъдат сменявани, подменявани и пр. и поради професионална непригодност.

Трябва да ви посоча един случай, без да соча името. Един гражданин, който играеше ролята на прокурор някъде в страната, за него явни признаци не могат да намерят. Знае колко са две и две, знае текстовете къде какво пише и при това има известни заслуги, но смущава цял един възел от правораздавателната система. Викат специалисти и казват: „Не можем да му кажем направо, да го подменим? Но лекарите казват: „Може да се намери начин. Как? Обикновено такива хора с тези и тези кусури в психиката за дребни неща пишат дълго.“ И съответно намерили, че за едно лъжесвидетелстване, затворил секретарката си ⁹⁴ стр. ⁹⁴ стр. обвинителен акт написал. Може ли този човек...

ГЛАС: Говори по същество!

ЙОРДАН КУКУРОВ: Да, това е по същество.

Посочвам един пример. При това положение, това е един изключително важен въпрос. И поставям въпроса да се обсъди, може ли да остане в този вид. Смятам, че трябва да може да бъде уволняван и сменяван поради професионална непригодност.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата Христо Христов, от БЗНС – единен.

ХРИСТО ХРИСТОВ: Колеги, аз искам да взема отношение само към ал. 3 и ал. 4 на чл. 137.

Ал. 3 дава права на президента да назначава онези личности, които легитимират съдебната магистратура, както я нарича господин Корнезов, прокуратурата и ръководителите въобще на правораздавателните звена у нас. По моя преценка правилно би било тази функция да се изпълнява от Народното събрание. В това се проявява върховенството на Народното събрание като изразител на държавната власт.

Това е необходимо и защото председателите на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и Главният прокурор при всички положения трябва да дават отчет за своята дейност именно пред Народното събрание.

Определено мисля, че много основателна е логиката, която вълнува колегата Кукуров - да приложим принципа за несменяемост на съдиите е необходимо условие да гарантираме тяхната пълна независимост. Но да сведем критериите за тяхното сменяне само до два, когато те бъдат съдени за деяния от общо характер и на второ място, когато са изгубили естествените си възможности да упражняват своята професия, би било крайно неоправдано. Професионалният критерий безспорно трябва да се извиси с особена сила. И когато един представител на съда доказва на обществото, доказва на своята колегия, че той няма достатъчно интелектуален потенциал, за да се развива и да осъществява функциите си на висококвалифициран и добросъвестен съдия, обществото е в правото си да се раздели с него.

Лично аз, както и колегата Кукуров не бих се наел да формулирам точно критерия, по който трябва да стане това нещо. Но ако трябва ал. 4 естествено да се доработи в Комисията за изработване на проект за Конституция, за да може такава преграда пред евентуално ниския професионализъм да бъде поставена.

Тук се поставя и един друг не по-малко важен и от гледна точка на организацията на съда, а и от гледна точка на обществената етика въпрос. Съдът е една институция, подложена на много изкушения. Към съда водят неведомите пътища на корупцията, водят неведомите пътища на подкупа. И ако ние мислим перспективно, с оглед трайната функция на съдилищата, трябва да съумеем именно в тази алинея да поставим и преграда пред тези изкушения, за да можем да гарантираме пълната безпристрастност на съда и неговата пълна подчиненост само на закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря. Има думата господин Никодим Попов.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОДИМ ПОПОВ: Уважаеми дами и господа, няколко думи за несменяемостта на съдиите. От Освобождението до 9 септември България е имала действително един независим и справедлив съд и съдии. (Оживление в залата) Говори ви човек от Земеделския съюз, който съюз от 1923 г., заедно с комунистическата партия са били поставени под депресията на беззаконието и терора, но когато подсъдимите са попадали в съда, ~~то~~ е бил справедлив. Това го е доказала историята. Съдиите трябва да бъдат несменяеми. Няма никаква опасност.

В миналото най-добрите, завършили правните науки, бяха назначавани за съдии. Колкото до опасността, че като несменяеми могат да се самозабравят е имало съдебни инспектори, които са ревизирали винаги техните дела и ако установят, че в тях е имало произвол, некадърност, тези съдии са били отстранявани. Ако бъде въведена несменяемостта, това ще бъде една добра гаранция за нашето добро и справедливо правосъдие.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Красен Станчев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Исках да взема отношение по повод изказването на господин Христо Христов и предложенията, които бяха прочетени от секретаря на Народното събрание. Става дума, че при назначаването на съдии от Народното събрание ние правим една следваща крачка към дисбаланса на властите. Единственият възможен вариант, може би най-вероятният вариант при една такава постановка в Конституцията е да нямаме възможност за в бъдеще ние, или нашите последователи, или нашите деца, докато трае действието на тази Конституция, да търсят отговорност в изпълнителната власт и президента. Цялата отговорност се стоварва върху парламента. В парламента решенията по правило са колективни и затова народните представители не могат да отговарят. Тоест, единственият начин на контрола на Народното събрание са само изборите. При положение че имаме възможност да бъде избрано Народно събрание със състав, който по един или друг начин да взема безотговорни решения, това е възможно, та оттук нататък нямаме никаква гаранция, че този случай няма да се повтори по-нататък. Тогава, когато съдиите се назначават от президента

по предложение на Висшия съдебен съвет,^{то трябва} е ясно, кой отговаря за действията на така назначените съдии.

Иначе ние вървим към това, което казах и миналия път, към създаване на Конституция не за парламентарна република, а за парламентарна анархия. Това е много вероятно. Много се боя от предложенията, които се появяват ден след ден. Вероятно такива предложения ще възникват и по повод на Конституционния съд по-късно. Не трябва да вървим по този път. Най-искрено казвам това и много моля да се обърне внимание на този аргумент - не трябва Народното събрание да се разглежда като последен етаж във властта. Това е основата на властта, това е законът. За всичко останало трябва да е ясно кой отговаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Позволете ми най-напред, господа народни представители, да ви припомня предложението си по чл. 137: "Съдиите, прокурорите и следователите се назначават, повишават, преместват и освобождават от длъжност от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет." Току-що Красен Станчев изложи аргументи и аз продължавам по-нататък, като казвам, че при избор на председател на Върховния съд от Народното събрание ще предизвика парадокс, защото обикновеният районен съдия ще бъде назначен от президента и той ще бъде несменяем. Той ще работи до пенсионната си възраст. Тогава, когато Народното събрание избира председател на Върховния съд, той ще го избере с определен мандат. Той може да бъде 5, може да бъде 10. На практика излиза, че онзи долу ще бъде несменяем, а този, който ще оглавява цялата магистратура, ще бъде сменяем. Това, което каза Красен Станчев, е много точно. На практика, господин Христов, може да се получи следното в Народното събрание. Ще стане един депутат, който ще каже: "Аз предлагам Народното събрание да гласува недоверие на председателя на Върховния съд" и ще го подкрепят и председателят на Върховния съд може да получи вот на недоверие и да си отиде. Именно затова, като гаранция за стабилитет, за независимост на съдебната власт от тези политически

и конюнктурни неща ние предлагаме президентът да назначава и обикновения съдия, и председателя на Върховния съд.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС от място): Защо виждате повече стабилитет в едноличното решение?

ИВАН ПЪРВАНОВ: Така е на много места. С предложението си искам да внуша на господата народните представители, че по този начин се прегражда всякакъв опит изпълнителната власт в лицето на министъра на правосъдието да участва в назначаването на съдиите. В текста е казано, че Висшият съдебен съвет е този, който ще предлага на президента. Висшият съдебен съвет ще изгради една стройна кадрова система. Тя може да обхване предложения от председателите на окръжните съдии, от председателя на Върховния съд, който ще направи съответното предложение на база на проявените качества на кандидата, Висшият съвет ще ги прецени и тогава ще направи предложението пред президента. В тази връзка ми се строи разумно предложението на колегата, който го е направил, че когато първия път президентът откаже при второто предложение, направено от Висшия съвет, той не може да откаже. Трябва да се съобрази с предложението на Висшия съдебен съвет. Повтарям отново: В никакъв случай не може да остане разпоредбата от първоначалния проект, според която министърът на правосъдието е този, който предлага на Висшия съдебен съвет кандидатите за съдии, прокурори и следователи, а президентът да ги назначава.

Аз ви призовавам да гласувате разпоредбата, която е предложена. Тя е гаранция за несменяемостта на съдиите. Наред с финансовата независимост това е втората предпоставка за гаранция на съдебната власт като самостоятелна и независима.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Обретенов.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господата, подкрепям първоначалния вариант, който беше даден и гласуван на първо четене. Развиха се дебати и днес в Конституционната комисия по повод ал. 3 - кой трябва да назначава председателя на Касационния, на Върховния административен съд и Главния прокурор на Републиката.

Изказаха се доста съображения от колегите. Аз съм в

защита на доводите, които се изказаха от преждеговорившите, че в никакъв случай председателят на Касационния, на Върховния административен съд и Главният прокурор не трябва да се назначават от Народното събрание. Един от доводите на тези народни представители, които защитаваха противното гледище, беше, че трябвало да се контролира дейността на тези органи. Уважаеми господа депутати, ние създаваме трета независима съдебна власт. Тя не трябва да бъде подложена на контрол от орган, който поначало е политизиран. Президентството има само една функция - да назначи съответно съдиите. Практиката е доказала, че Народното събрание не е подходящият орган, който може да прави персонални назначения. Ние с вас имаме опит тук и виждаме как се назначават съдии. Положението няма да бъде по-различно в бъдеще, защото Народното събрание няма възможност в своя разширен състав да прави преценка кои са и какви са съдиите. Системата, която е предложена в първоначалния вариант, е логична и изпитана. Тя е имала място в нашето правораздаване преди 9 септември, когато то е стигало значителна висота и бих могъл да кажа на европейско равнище. Това е система на самовъзпроизвеждане на съдебната власт, като само актът на назначаването се осъществява от държавния глава.

По отношение на ал. 4 за несменяемостта на съдиите аз бях от тези, които още преди 6 месеца поддържаха този принцип. Поддържам го и днес, но трябва да кажа, с известни уговорки. В момента ние не сме подготвени да приемем напълно този принцип по чисто обективни причини, бих казал и технически. Липсват достатъчно кадри.

Когато е съществувала несменяемост на съдиите преди повече от 50 години, стажът *им* е бил много по-продължителен. Изисквал се е период от 3 години, за да се достигне, независимо от другия стаж, до несменяемостта им. Всички тези предпоставки днес не са налице. Дори преди известно време ние гласувахме закон, който намалява стажа на съдиите от 1 година на 6 месеца. При тази ситуация ние нямаме сигурни гаранции, че дадено лице има необходимите качества да бъде съдия. Специален закон трябва да уреди този конституционен принцип. Аз ще съм за това в преходните правила или тук да се предвиди и тази

възможност със специален закон да се уреди принципът за несменяемост на съдиите, като се предвиди по-продължителен период, от изтичането на който те да могат да придобиват това качество на несменяемост.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Бойко Димитров.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Уважаеми колеги! Много убедително звучи юридическата аргументация на преждеговорившите, които подкрепят принципа на назначаване на...^а повтарям и искам това да отбележа, става дума само за върховните служебни лица на съдебната магистратура, от президента, така, както това ще става и се приема от всички за по-ниските.

Действително парламентът е бил и ще остане политизиран, но ние не разсъждаваме и не взимаме решение, което ще се отнася за някаква абстрактна страна "X". Ние говорим за нашата страна, да я наречем "У", в която онзи ден бяхме свидетели на това, как един деполитизиран президент участва като лидер на една политическа сила на нейната конференция, държи реч (откъслечни ръкоплясканая). Не, моля ви се, аз не искам да предизвикам емоции. Аз съм просто смутен от ситуацията, в която се намираме. Смутен съм, с оглед на този текст, който трябва сега да гласуваме.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Ние не говорим за президента Желев, а говорим занапред.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Не може да разсъждаваме за далечното светло бъдеще, господин Първанов, без да си даваме сметка за реалностите на ситуацията, в която се намираме. Това е невъзможно. Ако го правим, ние ще станем същите такива *директивисти* и утописти, каквито вече достатъчно е имало в нашата страна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Грозданов има думата.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Колеги! Проектът за Конституция, който разискваме и приемаме, има своя философия и ние трябва да сме последователни в разрешенията, които даваме на отделни по-големи или по-малки въпроси. На всички ни е известно, че определихме нашата република като парламентарна. И като изхождаме от това определение, трябва да съблюдаваме и да съобразяваме с него определени разрешения.

Въпросът за съдебната власт е един от основните в нашата Конституцията. И изборът на съдиите е свързан именно с това - формирането на третата, самостоятелна власт. И като изхождаме от положението, че нашата република е определена като парламентарна и тъй като парламентарната република приехме да формира изпълнителната власт, то ми се струва, че по законите

на елементарната логика трябва да приемем, че парламентът трябва да формира и съдебната власт.

И затова аз предлагам да приемем, че председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор трябва да бъдат избирани от парламента, а също така и в следващ текст е предложено половината от състава на Висшия съдебен съвет да бъде избран от парламента.

Всички тези разрешения са свързани с основното, което вече ние сме приели, че нашата република не е президентска република, не е демократическа република в най-широк план, а е определено парламентарна република и следва да се съобразяваме с това определение при конкретните по-нататъшни разрешения.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Реплика на господин Обретенов.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Искам да напомня на господа народните представители, че чисто парламентарните републики, каквито са Италия и Гърция, и др., назначаването на висшите магистрати е винаги от президента, председателя на републиката. Въобще няма обратен опит.

НОРА АНАНИЕВА (от място): Но със съгласието на Горната камара.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Захариев има думата за реплика.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Реплика на господин Димитров. Очевидно е, че Конституцията на нашия парламент не е само ежедневие, а е едновременно и политически становища за политически изяви. Това е оценката ми на изявята сега на нашия народен представител Димитров.

По отношение на чл.137 аз поддържам предложението на господин Първанов. И смятам, че парламентарна група на БСДП* ще поддържа докрай, този член така, както е показан сега, като алинея втора се слива, от текста даден от господин Първанов, с алинея първа. Трета и четвърта алинеи се запазват така, както са редактирани.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Заповядайте, господин Чавдаров.

ЕМИЛ ЧАВДАРОВ: Благодаря Ви, господин председателствуваш! Аз съм Сабри Хюсеин. Дами и господа народни представители! Ще спра вашето внимание върху разпоредбите на алинея четвърта, досежно несменяемостта на съдиите, следователите и прокурорите, т.е. съдия-следователите. Едва ли ще намерите практикуващ юрист, който би се съгласил с едно такова предложение, по простата причина, че не са налице обективни причини (макар че субективно и аз бих пожелал това така да бъде), на настоящия етап ние да намерим такива юристи, кандидати за съдии и и съдия-следователи и прокурори, които да са несменяеми. Вижте, аз 20 години практикувам тази професия, само че като адвокат. Зная много добре каква професионална подготовка имат настоящите съдии, настоящите следователи. Мнозина от тях, аз съм сигурен, че за в бъдеще ще бъдат преназначавани. Плюс това Юридическият факултет не произвежда достатъчно кадри. Известно ви е и обстоятелство, че сега най-котираната професия е юридическата, най-способните юристи отиват, може би ще работят като съветници, юрисконсулти на частни фирми, на общински фирми, на държавни фирми. Все още най-добрите юристи, повярвайте ми, това е самата истина, работят в адвокатурата. Няма желанието да работят като съдия-следователи. Това е абсолютно вярно за всеки практикуващ юрист.

Като етап не мога да възприема разбирането, че те трябва да бъдат несменяеми. Те могат да бъдат несменяеми след десетина години може би, ако ще вървим с такива крачки към демокрацията.

Щом ще имаме върховенство на закона, аз смятам, че това върховенство при добро желание от страна на назначените съдии, съдия-следователи и прокурори е нещо неизпълнимо. Ето защо бих ви приканил и ще бъде справедливо да се възприеме тезата, разбирането, че те следва да бъдат сменяеми.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За реплика думата има господин Хубенов.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Аз съм учуден от изказването на уважаемия колега, защото то е първото, което отрича несменяемостта на съдебните магистрати.

Бих искал да припомня още веднъж, казвал съм го няколко пъти от тази трибуна, че ние не можем изобщо и да мислим за независимост на съдебната система, ако съдиите, прокурорите

и следователите са сменяеми през определен срок, независимо дали тази смяна ще се извършва от Народното събрание, от президента, или пък от някой друг орган. За да може да настъпи законност в нашата страна, каквато в момента, мисля, че всички вие ще се съгласите, че няма, и да се предотврати тази анархия и това беззаконие, които шестуват из обществото ни, за да може изобщо демократичният процес да потръгне, ние трябва смело да гласуваме за несменяемостта на съдиите. Иначе илюзия е да се надяваме, че ще извършим демократичен процес.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата има Любомир Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (Зелена партия): Аз искам категорично да се изкажа в подкрепа на първия вариант, който е предложен, а именно назначението да се извършва от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет. Това между другото беше и одобрения от нас текст при предишното четене на конституцията.

Искам да кажа, че през последните дни забелязвам една тенденция при обсъждането и гласуването на второ четене на конституцията, което лично мен ме притеснява.

Според мен става дума за един опит от депутатите от Българската социалистическа партия и за съжаление някои колеги от опозицията да се застъпи в бъдещата конституция една хипертрофична роля на парламента. Едно негово облавяване с нови и нови пълномощия за сметка на останалите власти. Това се основава според мен на неразбрано тълкуване на понятието "парламентарна република", което между другото не е фиксирано в нашата конституция. Там се говори за демократична република с парламентарно управление. И непрекъснато се правят предложения, някои от които и биват приети за съсредоточаване на пълномощия в ръцете на Народното събрание. За сметка на това се ограничават компетенциите на президента, ограничават се компетенциите на изпълнителната власт, на правителството, а сега това, което в момента става, е един опит да се постави съдебната власт в зависимост от законодателната власт.

Мисля, че ние в сегашния проект след първо четене, след поправките, които се направиха от Конституционната комисия, бяхме постигнали един добър баланс между компетенциите на основните власти: законодателна, съдебна и изпълнителна. Това, което сега се прави, според мен би засегнало на първо място и би ударило самия парламент. Защото един парламент, в който са съсредоточени прекалено много компетенции, който прекалено много се намесва в изпълнителната власт, който се превръща в един вид конвент, той най-напред не би могъл да изпълнява своите основни функции, а иземно законодателна дейност и парламентарен контрол.

Дали това се прави от неразбиране, дали това се прави от политически сметки, несъмнено някои го правят от такива сметки, правят сметки кой сега президент, какво ще бъде мнозинството и какво ще бъде малцинството в бъдещия парламент. Мисля,

ББ/МД

22.1

че това е една погрешна тактика и ако това продължи по този начин, аз самия не знам дали бих подписал в крайна сметка една конституция, в която така силно е нарушен балансът между отделните власти.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: ^{Думата} има Виктория Димова.

ВИКТОРИЯ ДИМОВА: Уважаеми колеги, през цялото време докато приемаме конституцията аз разсъждавам като един обикновен гражданин. Като същевременно се мъча да правя известна равностетка как се балансират законодателната, съдебната и изпълнителната власт. Защото ~~смятам~~, че основите на демокрацията са именно в пълната независимост на тези власти и същевременно непрекъснато контролиране една от друга. И затова ви моля да се обединим към предложения текст на чл. 137.

Между другото, правя и едно процедурно предложение. Смятам, че така, както в чл. 137 ние за първи път се срещаме с Висшия съдебен съвет, можи би по-добре би било за момента да преминем към чл. 138, в който ^е точно ^{указано} какво представлява този висш съдебен съвет, как се избира, какви са неговите функции, за да бъдем по-наясно, знаейки функциите на Висшия съдебен съвет, как да гласуваме ~~в~~ чл. 137.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: ^{осмисля!} Г-н Мулетаров има думата.

СПАС МУЛЕНАРОВ: ^{осмисля!} Г-н председател, уважаеми народни представители! Аз съвсем накратко искам да обоснова защо не е правилно президентът да назначава съдиите и прокурорите. Поради това, че съгласно по-следващия текст на конституцията, който урежда правомощията на Висшия съдебен съвет, председател на този Висш съдебен съвет е президента. И тогава възниква логически въпросът: може ли един орган, който се председателства от една личност, да предлага пред тази личност тя да назначава съдиите? Това е просто невъзможно. Тогава ^е трябва президентът да бъде председател на Висшия съдебен съвет. Но това също няма да бъде правилно, защото Висшият съдебен съвет е баланс между избрани от Народното събрание юристи и избрани от съдебните органи юристи. И този баланс трябва да ^е именно ^{така}. И като ръководещ заседанията на Висшия съдебен съвет той може там като ръководител и председател да налага

22.2

свои виждания, да предлага, кои да бъдат обсъждани. Това е едното съображение, което е много съществено.

Второто. Аз казах и при първо четене, че няма никаква логика Народното събрание да избира членове на Висшия поземлен съвет, на телевизия, на радио, на банки и на др., а да не сформираме самостоятелната, независима, третата съдебна власт, каквато е издигната в тази конституция. Ами това не е възможно. Освен това ние не предлагаме, както сега Народното събрание, да избира всеки младши съдия. Този студент, който довчера е бил и е завършил, а предлагаме трите основни фигури, които са ръководството на тази съдебна магистратура: председателят на Върховния касационен съд - най-висшата съдебна институция, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор. Само трима души. След като избираме председател на Сметна палата, нима ще бъде погрешно да изберем един председател на Върховния съдебен съвет? Няма нищо страшно в това. Нито се ограничават правомощията на президента, който предлага като председател, той ще подпише предложението на Висшия съдебен съвет до Народното събрание, с което се предлага кой да бъде издигнат за главен прокурор и кой да бъде председател на Върховния касационен съд. Председателят на този съвет ще подпише. По същия начин, когато Висшият съдебен съвет, както предлага комисията в ал. 1, ще избира съдиите, следователите и прокурорите, тяхното избиране ще бъде утвърдено с подписа на президента, като председател на този висш съдебен съвет. Така че ние с нищо не nekърняваме, напротив, балансираме отделните власти и изпълнителната власт в лицето на президента дотолкова, доколкото той притежава такава.

Затова аз предлагам да се обединим около предложението на комисията, което беше много подробно и щателно обсъждано днес, да приемем ал. 1 така, както се предлага, ал. 2 във втория вариант в смисъл, че тримата ръководители се избират от Народното събрание.

§ И накрая, по ал. 4. Аз също имам определени смущения и споделям това, което колегата Кукуров каза за несменяемостта. Вярно е, ние имаме още неподготвени хора, които в началото, след като 22.3

са завършили образованието, трябва да ги изберем и те за цял живот да работят тази длъжност, без да знаем как ще се оформят, какво развитие ще ^{изживяват}, каква професионална подготовка в бъдеще ще демонстрират. Вярно е, тези опасения съществуват. И изход може да се намери. Така, както съществуваше едно предложение след изтичане на първите 5 години след избирането, те да бъдат постоянни. Такъв изход може да се намери.

Но почти навсякъде, най-силният аргумент и най-силната самостоятелност на съдиите, особено съдиите, се проявява в тяхната сменяемост. Защото всяко сменяване, независимо дали са избрани или назначени, независимо от кого, води до тяхната несигурност, до внушаване, до нарушаване на принципа на вътрешносъдийското убеждение и убеденост. И затова, дори с рисковете, които съществуват и които аз възприемам, смятам, че е по-правилно и правдиво ние да приемем принципа за несменяемост на съдиите. Времето ще покаже в бъдеще дали действително сме сгрешили.

^{исключително} ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За реплика има думата г-н Петко Захариев.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Господа, очевидно ние не изработваме конституция, а изработваме един конвент. Само ще ни липсва в допълнителните правила, никъде не срещнах кой ще направи в резултат на техническото ни развитие гюлотината пред Народното събрание.

Във всички случаи няма да приемаме оттук нататък, от днес поне, всякакви едно натрапено ни мнение от г-н Мулетаров и г-жа Соня Младенова. Тъй като тази конституция е втори проект, който е работен изключително с тяхно участие през цялото време, няма нито един текст, в който те да не са участвували, и са се съгласили, за да ни бъде поднесен, и сега наново просто торпелират цялото приемане на конституцията. И ние ще преразгледаме оттук нататък участието си в работата по ^{независимо}.

Декларирам това от мое име и ангажирам почти всички мои колеги, които са от нашата парламентарна група. Ние не можем повече да гледаме, да слушаем лични изяви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Любомир Иванов искаше думата за реплика.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ: Това, което каза ^{срещат} г-н Мулетаров, аз специално не мога да се обединя около него. Може би около него ще се обедини неговата парламентарна група. Механизмът, който той предлага, президентът да прави предложение, а Народното събрание всъщност да извършва избора, той съдържа в себе си и една опасност, своеобразно бламиране, когато Народното събрание отхвърли неговото предложение. Мисля, че не е целесъобразно да се поставя в такова положение президентът и съвсем ненужно е това.

При другия вариант, първият, който беше гласуван на първо четене, фактически изборът се извършва не от президента, изборът се извършва от Висшия съдебен съвет, президентът само извършва назначението със своя подпис. И при това нито може да откаже, нито може сам да предлага кандидатури. Неговата роля е чисто формална. Дали е уместно участието на президента във Висшия съдебен съвет, това е съвсем друг въпрос. Нека си кажат думата специалисти. Ако смятат, че това е нецелесъобразно, той би могъл да бъде председателствуван от министъра на правосъдието, както там се предвижда също като възможност, когато президентът не го прави. Аз съм съгласен да бъде председателствуван от министъра на правосъдието.

Това, с което мога да се съглася с г-н Мулетаров е, че не върви Народното събрание да избира ръководството на радиото и телевизията, а да не избира председатели на висши съдилища. Но, ние никъде не сме решили, че Народното събрание избира ръководството на радиото и телевизията. Напротив, предложението беше назначението им да се извършва от президента със съгласието на Народното събрание. Тоест, контролната роля на съответните комисии. И това е според мен правилното. Президентът да извършва и едното, и другото назначение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Младенова има думата

1

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Уважаеми колеги! Аз съм радостна, че все пак съм в българския парламент, а не в щатския навремето, когато са преследвали расовата сегрегация - негрите, защото можех, ако слушам господин Захариев и пледирането пред вас за забрана да се изказваме като юристи тук ^{и т.с.} възприема~~м~~ нещо като такъв апел.

Сега, онова, което днес се дискутира тук, в пленарната зала, е в резултат на направено предварително писмено предложение от група народни представители. Аз съм благодарна на господин Христо Христов от Българския земеделски народен съюз, който практически подкрепи едно такова виждане, а именно, че след като Народното събрание е избрано по пряк и демократичен избор от народа и неговата основна функция е да формира органите на властта, то трябва да формира и законодателната власт точно толкова, както формира и изпълнителната власт под формата на Министерски съвет.

Така, както е формулирано предложението във втория вариант от Конституционната комисия - дава всички основания да бъде подкрепен~~а~~, затова, защото колкото е недопустимо (за мен поне), избирането от Народното събрание на агенция за чуждестранна помощ, за вътрешна помощ, за сметни палати и не знаям още какво, толкова по-наложително е именно законодателната власт да формира съдебната институция и да я остави независима и подчинена само на закона. Затова ние, последователно, прилагайки принципа на разпределение на властта, приехме с вас, че съдебната система трябва да има самостоятелен бюджет, че тя трябва да бъде самостоятелно кадрово и организационно осигурена и най-важният аргумент във всички демократични системи дотук, а именно несменяемостта на съдиите, за да бъдат гарантирани от политически пристрастия и смяна на режими. Съдебната система е тази, която е призвана да съхранява, да отстоява, да защитава правата на гражданите и гражданския мир.

С други думи, присъединявам се към направеното предложение от Конституционната комисия, а именно чл.137 да има следната редакция:

"Чл.137. §.1 . Съдиите, прокурорите и следователите се избират, повишават, преместват и освобождават от длъжност от Висшия съдебен съвет.

§.2 . Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор се избират от Народното събрание по предложение на Висшия съдебен съвет за срок от пет години."

И нека да разберем, че веднъж станал председател на Висшия съдебен съвет, президентът осъществява онова преливане на властите, както законодателната контролира изпълнителната, така президентът като връх на пирамидата на изпълнителната власт има възможност за въздействие, ако има той нужда да си създаде лоби, би го направил със съвсем сигурни гаранции във Висшия съвет на магистратите.

По отношение на направената забележка от колегата Обретенов. Колега Обретенов, този текст, около който ние се обединихме днес, само с Ваше и на Николай Павлов противодействие на Янаки Стоилов е всъщност взаимствувано от Италианската конституция. И нека, когато цитираме Италианската конституция по отношение на формиране на съдебната власт, не забравяме, че президентът там удостоверява с подписа си назначаването на съдиите, но не го прави преди да съгласува своите действия с Горната камара.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За реплика думата поиска господин Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (Зелена партия): Ще бъде съвсем кратък този път. Това, което каза госпожа Соня Младенова, че основна задача на парламента била да формира останалите власти, за мен това е едно нейно откритие, може би изобретение, за което тя съответно следва да получи патент или свидетелство.

Що се отнася до функциите на Народното събрание и неговите компетенции ние приехме един член, където те са записани ясно - това е чл.63: "Народното събрание осъществява законодателната власт и упражнява парламентарен контрол". Никъде не е казано, че Народното събрание формира останалите власти. То не формира, между другото, и президентската власт, защото вие всички гласувахте, т.е. повечето от вас, господа от Социалистическата партия, за пряк избор на президент. Тоест, това не се формира от парламента. Той също не трябва да формира и

съдебната власт. Това е, за което става дума в момента.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата има господин Обретенов.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Искам да кажа само две думи. Нека госпожа Младенова да бъде точна – вариантът, който се предлага и който поддържа госпожа Младенова, не е на Конституционната комисия. Предлагат се два варианта. И двата варианта са от Конституционната комисия. Те се поставиха тук на дебатирание.

Искам да ви изтъкна само, че това разрешение, което се предлага в първия вариант, назначаване от президента, това е нормалният вариант. Само ще ви прочета гръцката конституция: "Съдебните лица се назначават с президентски декрет в съответствие със закона, който определя изискванията и процедурата за подбора им. Те се назначават пожизнено." Това е един класически текст на една парламентарна република.

Аз се присъединявам към предупреждението и към апела на господин Петко Захариев. В този парламент трябва да мислим действително логически. Не трябва да решаваме въпросите с предубеждение и в резултат на фобиите на някои народни представители към тази или онази власт. Ние нямаме предвид, когато сътворяваме тази Конституция този или онзи президент. Трябва да направим една Конституция, която действително да отговаря на логиката и да е последователна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: По процедурата думата поиска господин Попов.

ВАСИЛ ПОПОВ: Уважаемо председателство, скъпи колеги! Ние сме свидетели на пореден парад на юристите и една политизация на този проблем, която няма да ни доведе до нищо.

Предлагам да минем към чл.138 и да пороботят още по-добре като специалисти. Всеки малко да дръпне от позицията си, за да стигнем до едно реално демократично решение на тази много важна наша институция. Това е моето процедурно предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата за трета реплика има колегата Христов.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС): Фактически има съвпадение. Колеги, аз не разбирам нито колегата Бойко Димитров, нито колегата

Любомир Иванов, които внасят някакъв текущ политически момент в обсъждането на тази основна клауза от Конституцията. Ни най-малко не мисля нито за днешния, нито за утрешния президент. Мисля как в продължение на 20-25 години ще се решава този принципен въпрос.

Понеже съм излязъл, господин председателю, ще си позволя само по същество една бележка. Настоявам алинея четвърта да не се гласува. Тъй като бях предупреден, че само пет минути трябва да се говори, аз не изложих подробно съображенията си във връзка с несменяемостта на съдиите. Много от онези опасения, които се изказаха от колегите, не могат да бъдат пренебрегнати. Ние нямаме готов пакет от 200-300 готови, или 500 съдии, на които да се доверим още сега. Ето защо в алинея четвърта трябва да има допълнителна преграда при рекрутирането на съдебния състав.

И аз настоявам Конституционната комисия да помисли още малко по този въпрос. Изразявам дълбоките си уважения към колегата Иван Първанов. И там, където той каза, че нещата стигат до абсурд, може би нашите логики по изключение в момента се разминават (ние имаме еднопосочно мислене по редица други принципни въпроси). Аз не мога да си представя, че когато преценяваме функциите на парламента, би трябвало да ги противопоставяме на тези на президента и, обратно - функциите на президента - на парламента. Това нещо е чуждо на моята логика. Ето защо аз поддържам първоначалната си теза по алинея трета.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Корнезов, вземете отношение по предложението чл.137 да се обсъди допълнително в Конституционната комисия.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ние направихме консултация с членовете на Конституционната комисия. Снятаме, че дискусиата е много полезна, макар и малко нажежаваща въздуха. Изказаха се различни становища по различните алинеи и снятаме, че е уместно чл.137 като цяло да бъде върнат на Конституционната комисия. Още веднъж ние да анализираме предложените становища от колегите и аз съм уверен, че ние ще намерим най-удачната формулировка за решаването на този въпрос. Толкова по-тежки въпроси решихме,

42

42

смятам, че и този ще можем да решим.

От името на Конституционната комисия предлагам чл.137 да се гласува да се върне на Конституционната комисия и да преминем към чл.138, така както още госпожа Виктория Димова преди около 30 минути ни предложи.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Моля колегите, които са съгласни с предложението на Конституционната комисия чл.137 да се върне за допълнително обсъждане в комисията, да гласуват.

Със 164 гласували за ^{51- гласували, и 3 въздържали се} предложението за връщане на този член в Конституционната комисия се приема.

Думата има господин Мулетаров.

СПАС МУЛЕНАРОВ: Уважаеми колеги, досега при всички връщания на текстове председателят на Конституционната комисия господин Гиньо Ганев отправяше апел всички народни представители, които имат предложения, идеи или отношение към разглежданите текстове, да присъствуват на заседанията на комисията, за да може там по време на дискусиата, на противоречията, на различията, да се стигне до някакво обединяващо решение. Трябва да ви кажа, че и днес, за съжаление, Конституционната комисия присъствуваша не повече от 10-12 души. Ако продължаваме така, отново ще връщаме десетки текстове, тъй като половината от тези, които се изказаха, не присъствуват на заседанията на Конституционната комисия, не слушат дебатите, не са запознати с аргументите, а стават на пленарно заседание да правят нови предложения, след което ние трябва да повтаряме аргументите и да ги убеждаваме.

Искам да предложа, ако действително имаме намерение творчески и конструктивно да работим, всеки, който има предложение да дойде и да го отстоява в Конституционната комисия, а там нещата се приемат с консенсус по текстовете. Нека господин Захариев да знае, че не е наложена волята нито на госпожа Младенцова, нито на Мулетаров, както и неговата воля не може да се наложи, тъй като в Народното събрание никой нито може, нито има право да налага своята воля.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Мулетаров, фактически се очертаха две становища - и по отношение на назначаването на магистратите, и по отношение на сменяемостта или несменяемостта, така че това е проблемът, всъщност, по който трябва да се помисли.

Господин Корнезов, чл. 138?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 138, ал. 1. Висшият съдебен съвет се състои от 25 члена. Негови членове по право са председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор.

ДП/МТ

24.1

Ал. 2. За членове на Висшия съдебен съвет, които не са негови членове по право, се избират практикуващи юристи с високо професионални и нравствени качества, които имат най-малко 15 години професионален стаж.

Ал. 3. Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание; единадесет – от общото събрание на съдиите от Върховния касационен съд, Върховния административен съд, прокурорите към Върховния касационен съд и председателите на апелативните и на окръжните съдилища.

Ал. 4. Мандатът на изборните членове на Висшия съдебен съвет е 5 години. Те не могат да бъдат преизбирани.

Ал. 5. Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателствуват от президента, а в негово отсъствие, от министъра от правосъдието. Те не участвуват в гласуването. Това са текстовете, които са предложени в проекта. Има няколко писмени предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да ги чуем.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Конституционната комисия ги разгледа, ще ви ги докладвам.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да чуем текстовете, а след това господин Корнезов ще направи предложението, което ще се обсъжда.

ИВАН ХАРАЛАМБИЕВ: "Предложение на Иван Драшков: предлага следния текст на чл. 138, ал. 2: "За членове на Висшия съдебен съвет да се избират юристи с високо професионални качества и се ползват с добро име в обществото."

Иван Първанов: Чл. 138, ал. 3: изразът "прокурорите към Върховния касационен съд" се заменя с: "прокурорите в Главна прокуратура".

Иван Драшков: Чл. 138, ал. 3: предлага в края на алинеята след думите "окръжните съдилища" да се добави "и низши съдии и прокурори".

Иван Драшков: предлага за чл. 138, ал. 5: "Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателствуват от президента, а при негово отсъствие – от вицепрезидента."

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Чл. 138, ал. 5 - вместо "президентът и министърът" да се запише "председателят на Върховния касационен съд и главният прокурор".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Корнезов, какво е становището на Конституционната комисия?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Днес отново обсъждахме и този текст заедно с ръководителите на тези ведомства, за които стана дума тук и стигнахме до извода, че предлаганият текст (тези предложения също бяха разгледани и някои от колегите участваха) в основни линии, главното - това, което се предлага от Конституционната комисия, е по-удачно и по-правилно. Единодушни сме, че президентът трябва да бъде председател на този Висш съдебен съвет и бяхме единодушни, че в негово отсъствие следва да го замества министърът на правосъдието. Министърът на правосъдието и въобще Министерството на правосъдието, от една страна е, орган на изпълнителната власт, но, от друга страна, той е един твърде специфичен орган, който има грижи за нормалното функциониране на съдилищата в страната и затова, както и в редица други страни, следва министърът на правосъдието да замества президента, а не вицепрезидента, който има други функции, за които ние вече гласувахме.

Бих искал да подчертая тук, че би било удачно в ал. 3 (Конституционната комисия смята за целесъобразно) единадесет от членовете, т.е. - половината, да бъдат избирани от Народното събрание, а другата половина от единадесет члена да бъдат избирани от самите практикуващи съдебни магистрати - т.е. съдии, съдия-следователи, следователи и прокурори. Не е необходимо в конституционния текст точно да изброяваме органите, които ще излъчват тези съдии, тъй като специален закон, а именно - Закон за устройство на съдилищата, най-вероятно ще уреди и точната процедура за този избор.

24.3

Обединихме се около това, нямаше спорове и ако няма изказвания в тази насока, бихме могли да преминем към гласуване. Виждам, че има колеги, които искат да вземат отношение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова, имате думата. (Народният представител Иван Първанов прави реплика от място.)

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Първанов, съвсем ясно е, тук отпада и третата алинея би гласяла така: "Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание, единадесет - от съдебната власт," така че отпада това, което Вие посочвате - прокурори към съответния касационен съд, тъй като това го решихме. Това отпада. Ние изброяваме органите, които ще излъчват другата половина от членовете на Висшия съдебен съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова има думата.

ЕЛЕНА ПОПТОДОРОВА: Господин председателствуващ, бих искала да задам въпроса и успоредно с това да изразя мнение по така оформения мандат на членовете на ^{висшия съдебен} съвет. Доколкото виждам в предложения от Конституционната комисия текст тук не се съдържат никакви ограничения за странични дейности на избраните членове на съвета по време на техния мандат. Тъй като всички се договорихме за това, че съдебната власт в нейния независим вид и в нейното независимо функциониране е една от устоите на демокрацията в едно демократично общество, на мен би ми се искало да видя гаранции за това, че по време на своя мандат изборните членове на Висшия съдебен съвет няма да имат право да изпълняват обичайната си професионална дейност, да бъдат членове на парламента, както и да бъдат членове на органи на местна и друга държавна власт.

Бих предложила това да бъде изрично предвидено в текста на ал. 4 на чл. 138, ако не се съдържат други гаранции, съобразно тълкуванието, което Вие бихте дал в други текстове.

48

47

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин
Аврамов.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: От името на Екогласност искам да кажа, че поддържаме заседанията на Висшия съдебен съвет да се председателстват от президента, а в негово отсъствие от вицепрезидента. Защото вицепрезидента замества по принцип президента, когато отсъства, а не министъра на правосъдието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Грозданов.

Ясно е, има предложение министърът на правосъдието да бъде заместен фактически с вицепрезидента.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Колеги, аз не съм съгласен с доклада на Корнезов, който подчерта няколко пъти, че видите ли, Комисията за изработване на проект за Конституция е единодушна по въпроса за Висшия съдебен съвет да се председателства от президента, който да няма право да гласува и в негово отсъствие да се замества от министъра на правосъдието, който също да няма право да гласува.

Струва ми се, че една такава конструкция да участва в заседание, а да няма право да гласува, аз не мога да възприема такава длъжност. Струва ми се, че не е голяма чест за президента да участва в деловите делнични заседания на Висшия съдебен съвет и да не гласува. Струва ми се, че по логиката на нещата, Висшият съдебен съвет е централен институт на третата, самостоятелна съдебна власт, която има самостоятелен бюджет и т.н. и т.н., в посока на нейната самостоятелност. Защо този Висш съдебен съвет да не бъде председателстван от председателя на Върховния касационен съд и в негово отсъствие да бъде заместван от Главния прокурор?

Функциите на министъра на правосъдието в тази насока аз виждам като докладчик пред Висшия съдебен съвет. Защото министърът на правосъдието ще оглавява административната дейност и кадровата дейност, която по своята същност е пак кадрова. И той да прави предложения пред Висшия съдебен съвет и Висшият съдебен съвет да има решаващата дума. Тази конструкция на участие без право на глас не мога да я възприема.

Затова подчертавам, че поддържам становището си Висшият съдебен съвет да бъде председателстван от председателя на Върховния касационен съд и съответно от Главния прокурор. Защото така някак си се получава, че видите ли, върховните органи на третата самостоятелна власт да бъдат опекунствани от представители, които са извън сферата на власт. Защото и президентът е извън сферата, и министърът на правосъдието

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли други народни представители да желаят да вземат думата? Няма. Имате думата, господин Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Искам да отговоря на госпожа Поптодорова. Въпросът е решен в чл. 141 - организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, съдилищата, следствените органи, статутът на съдиите и т.н. се урежда със специален закон. Висшият съвет, поне така, както ние го виждаме, вероятно ще заседава веднаж или два пъти на месеца. Това не е постоянно действащ орган. Едни от членовете на този орган ще бъдат постоянно действащи съдии или следователи, или прокурори. От друга страна, някои от тях, които се избират от Народното събрание, може да бъдат преподаватели в Юридическия факултет, респективно може да бъдат адвокати, които ще изпълняват своите функции. Но що се отнася до статута на съдията, прокурора, следователя, какъв статут ще има той, ще се уреди в един специален закон.

Относно опасенията на господин Любен Грозданов. Той днес не изрази това свое опасение, но в много правни системи министърът на правосъдието има чувствителни правомощия. Вие знаете, че даже в Германия той пряко назначава даже съдиите, за които тук спорим дали да се избират, или да не се избират.

Така че много по-удачно е, поне от наша гледна точка, президентът на Републиката да бъде председател на Висшия съдебен съвет, а в негово отсъствие - министърът на правосъдието.

С тези, макар и съвсем кратки аргументи, предлагам, господин председателю, да преминем към гласуване алинея по алинея.

Ако има допълнителни спорове по алинеите, бихме могли да задълбочим нещата.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова очевидно желае да направи реплика.

ЕЛЕНА ПОПТОДОРОВА: Благодаря ви. Аз не искам да удължавам разговора по този въпрос. Аз зная много добре какво съдържа чл. 141. Тук става дума за гаранция, която да осигурява невъзможността от упражняване на натиск, ходатайства и всякакви други въздействия, за които говорихме преди малко, когато обсъждахме предходния член. И затова аз формално предлагам към ал. 4 на този член да има едно изречение, което да обяснява, че на тези членове на Висшия съдебен съвет не се позволява извършване на адвокатска дейност, да бъдат членове на парламента и членове на органи на местна и държавна власт*. Не става дума за техния подробен статут, който естествено ще бъде предмет на закона. И това е нещо, което съществува в съдебната практика.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова, след като ще бъдат съдии, те не могат да бъдат членове на местна или на държавна власт, след като ще бъдат съдии или прокурори. Има си статут.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Аз мисля, че този статут ще трябва да бъде уреден в закон. А това е Конституция, която дава принципите.

"Чл. 138. Ал. 1. Висшият съдебен съвет се състои от 25 члена. Негови членове по право са председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главният прокурор".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, гласувайте текста на ал. 1.

Гласували са 232 души, от тях 232 за, нито един против и нито един въздържал се. Приема се ал. 1 на чл. 138.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Ал. 2. За членове на Висшия съдебен съд, които не са негови членове по право се избират юристи с високи професионални и нравствени качества, които имат най-малко 15 години юридически стаж."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, гласуваме ал. 2.

Гласували са 232, от тях 232 за, нито един против и нито един въздържал се. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Ал. 3. Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание и 11 - от органите на съдебната власт."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме тази формулировка на ал. 3. Гласувайте, господа.

От 224 гласували, 221 са гласували за, 1-против, и 2 въздържали се. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ал. 4 с едно допълнение в резултат на разискванията, което не изменя смисъла, изглежда така: "Ал. 4. Мандатът на изборните членове на Висшия съдебен съвет е 5 години. Те не могат да бъдат преизбирани веднага след изтичане на този срок." Ако няма други предложения, моля да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме този текст на ал. 4. Гласувайте, моля.

Гласували са 233, от тях 229-за, 2-против, и 2 въздържали се. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ал. 5 има следната редакция предвид направените предложения, вкл. ^и и това на г-н Георги Константинов: "Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателствуват от президента, а в негово отсъствие от министъра на правосъдието. В гласуването участвуват само членовете на Висшия съдебен съвет."

Ако няма други предложения...

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Имаше и други предложения.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Има и други предложения и те са в много насоки. Ако решите, трябва да подложим на гласуване всички варианти на тези предложения. Аз докладвам предложението на Конституционната комисия, което взе днес. Тук се правят някои предложения, които дори не са и в писмена форма.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата ^{със} г-н Хубенов.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Колеги, предложението ми е процедурно. Принципният въпрос за участието на президента в кадровата политика на съдебната магистратура се реши да се отложи заедно с чл. 137, той би трябвало да бъде решен и тук, в ал. 5. Предлагам само тази алинея да бъде отложена за гласуване с чл. 137, за да се получи по-добро балансиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Това е предложение, което би трябвало да гласуваме, тъй като приехме, че чл. 137 се връща за обсъждане.

Моля, който е съгласен ал. 5 на този член да се обсъди допълнително, моля да гласува.

Със 169 гласа за, 53 против и 10 въздържали се ал. 5 на чл. 138 се връща за допълнително обсъждане в Конституционната комисия.

Има думата ^{със} г-н Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 139, по който можем да разискваме, гласи: "Решенията на Висшия съдебен съвет за повишаване, преместване или освобождаване от длъжност на съдия-прокурор или съдия-следовател се приемат с тайно гласуване." Като анализирахме тази материя Конституционната комисия смята, че по-правилната редакция във връзка с вече приетите текстове е, че "решенията на Висшия съдебен съвет за назначаване, повишаване, преместване и освобождаване ~~от~~ длъжност на съдии, прокурори

и следователи се приема с тайно гласуване", защото това всъщност е процедурата, по която Висшият съдебен съвет трябва да изрази своята воля, именно това да бъде тайното гласуване, което ще гарантира свободата на волеизявлението на всеки един член от Висшия съдебен съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли писмени предложения по този член?

Има думата ^{споразумение} г-н Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Аз се противопоставям на предложението за гласуване. Всъщност това е идеята на ^{с. л. 137} г-н Мулетаров. Той каза, че Висшият съдебен съвет трябва да назначава, премества и пр. и пр. съдиите. Ако го приемем, ние решаваме въпроса с чл. 137, където спорехме дали да бъде Висшият съдебен съвет, дали шефовете на магистратурата да бъдат ^{избраны} от Народното събрание. Ако го решим, ние ^{пра} решаваме другия въпрос, ние отложихме чл. 137, за да го решим допълнително утре с едно може би вече принципно предложение.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: ^{з. л. 137} г-н Първанов, удачно е, макар че ^{се л. 137} можем да поспорим по този въпрос. Сега да не правим дискусия. ^{се л. 137} г-н председателстващ, трябва да гласуваме също чл. 139 да се обсъди допълнително в Конституционната комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Чл. 139 остава да се обсъди допълнително в Конституционната комисия, тъй като действително ние предрешаваме един проблем, който решихме да се обсъди допълнително. Може би не трябва да гласуваме, а направо да преминем към следващия член.

Има думата ^{споразумение} г-н Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 140, ал. 1. "Съдиите, прокурорите и съдия-следователите се ползват с имунитета на народните представители."

ал. 2. "В определени от закона случаи решения за снемане имунитета на съдия-прокурор или съдия-следовател се взема от Висшия съдебен съвет."

По този текст нямаше предложения. Ако няма други...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли народни представители, които искат да вземат отношение по този текст? - Няма.

Има думата г-н Йосиф Петров.

ЙОСИФ ПЕТРОВ: Да се уточни това понятие. В конституцията трябва да има един език, да няма различни понятия.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: В текста, където е записано съдия-следовател, остава само следовател. Уточнихме досега текстовете, които гласувахме и говорим само за ^{съдия}, но тъй като в проекта е казано така, аз съм длъжен да ви прочета това, което ни е предоставено. Напълно сте прав и ще гласуваме вместо "съдия-следователи" - "следователите".

Ал. 1. "Съдиите, прокурорите и следователите се ползват с имунитета на народните представители."

Ал. 2. "В определени от закона случаи решение за снемане имунитета на съдия, прокурор или следовател се ^{взема} от Висшия съдебен съвет."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме чл. 140, ал. 1 и 2. Гласувайте, господа!

От 273 гласували народни представители 232 са за, 4-против, 1 въздържал се. Текстът на чл. 140, ал. 1 и 2 се приема!

Има думата г-н Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: „Чл. 141. "Организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, на съдилищата, прокурорските и следствени органи, статутът на съдиите, прокурорите и следователите, условията и реда за назначаване и освобождаване от длъжност на съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите, както и осъществяване на тяхната отговорност се урежда със закон." До този момент не са постъпили предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли някакви допълнения, възражения по този текст? - Няма. Гласуваме текста, като вместо думите "съдия-следователи" се запише думата "следователи". Гласувайте, господа!

От гласувалите 233 народни представители 233 са гласували за. Чл. 141 се приема.

Има думата г-н Хюсеин.

САБРИ ХЮСЕИН: Тъй като не съм член на Конституционната комисия си позволявам да ^{по}питам г-н Корнезов какво стана с институцията Нотариус? Ако може да кажете, защото знаете какво представляват нотариусите на настоящия етап.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Проблемът не е само до Нотариуса и до съдия-изпълнителите. Те не са типични представители, ако мога така да се изразя, на съдебната власт. Нотариусите осъществяват охранителното производство. Това е безспорното съдебно производство, така че не са в типичната система на съдебната власт.

Що се касае до съдия-изпълнителите, те изпълняват вече взети решения от съдебната власт, респективно от съда. Те са изпълнителни органи и затова се реши да няма отделен текст в конституцията, тъй като главата е само "Съдебна власт". Това са накратко обясненията ми. В някои от вариантите на конституцията имаше отделни текстове за тях.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата г-н Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 142. Ал. 1. Адвокатурата е свободна, независима и самоуправляваща се. Тя подпомага гражданите и юридическите лица при защитата на техните права и законни интереси.

Ал. 2. Организацията и редът на дейността на адвокатурата се уреждат със закон.

До този момент не са направени предложения. Този текст е съгласуван и с колегите от адвокатурата. Ако няма друг, то моля да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли някакви допълнения към текста за адвокатурата? По чл. 142 някакви възражения? Не виждам. (Иван Първанов от място: Има подкрепа, а не възражения). Подкрепа, толкова по-добре.

Чл. 142, ал. 1 и 2 гласувайте, господа.

От 235 гласували, 233 за, 1 против, 1 въздържал се. Чл. 142 се приема.

Почивка до 18,30 ч. за да може Законодателната комисия с Комисията по икономическа политика да се уточнят по някои въпроси.

Комисията по изработване на проект за Конституция също да се уточнят по някои ^{проблеми} проблеми.

(Почивка)

